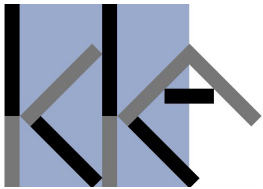

Yliopistokeskukset ja alueellinen vaikuttavuus

Professori Ilkka Virtanen

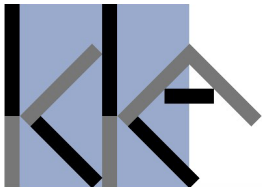
Yliopistokeskusten arviointiryhmän jäsen

Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen
lukuvuoden 2009-2010 avajaiset 17.9.2009

Yliopistokeskusten arviointi 2008

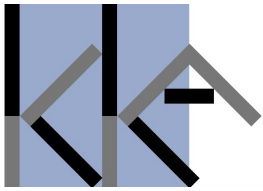
- KKA:n koulutuspoliittinen teema-arviointi
- Toteutettiin opetusministeriön toimeksiannosta
- Tavoitteena tiedon tuottaminen yliopistokeskusten kehittämiseen (mm. uusi yliopistolaki valmisteilla)
- Kohteena kaikki kuusi yliopistokeskusta: Kajaani, Kokkola, Lahti, Mikkeli, Pori, Seinäjoki
- Keskukset keskenään hyvin erilaisia
 - eri tavoin ja eri aikoina vaiheittain syntyneitä
 - eri tavoin rahoitettuja
 - eri tavoin organisoituneita ja profiloituneita
- Tehtävä vaativa \Rightarrow iso arviointiryhmä, laaja ja monipuolinen aineisto, vierailuihin panostettiin

Arvioinnin kohteet

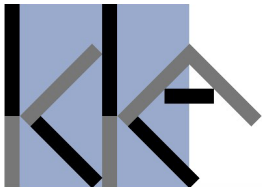
Arvioinnin kohteina yliopistokeskusten

- toimintaympäristö
- koulutus
- tutkimus ja kehittämistyö
- yhteistyö ja työnjako
- rahoitus
- alueellinen vaikuttavuus

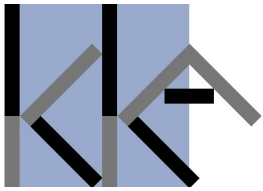
Yliopistokeskusten onnistumisia

- Yliopistokeskusten perusyksiköt, emoyliopistojen filiaalit perustettu alunperin alueellista tehtävää varten
 - Alueellinen tehtävä on hoidettu hyvin (erään yliopistokeskukset priorisointi: alueellinen tehtävä ⇒ koulutustehtävä ⇒ tutkimustehtävä)
 - Yliopistokeskukset ovat tuoneet alueelle merkittävää lisäarvoa
 - Lisäarvoa myös emoyliopistoille vahvistamalla niiden yhteiskunnallista ja alueellista toimintaa (monien hankkeiden rahoituksen edellytyksenä toteutus yliopistokeskuksissa)

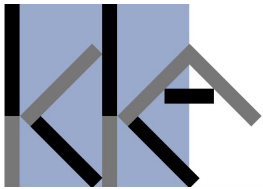
Yliopistokeskusten onnistumisia

- Arviointiryhmä: aikuiskoulutus yliopistokeskusten keskeinen tehtävä
 - Täydennyskoulutus ja avoin yliopisto-opetus (myös tutkintoon johtavana väylänä) alueilla laajasti arvostettua
 - Onnistuneita maisteriohjelmien toteutuksia (edellytys: riittävä alueellinen kysyntä säännöllisille toteutuksille)
 - Aikuiskoulutuksessa kehitetty uusia pedagogisia ratkaisuja (erityisesti Kokkolassa)

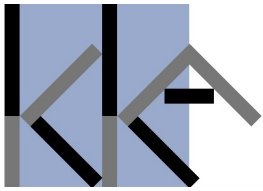
Yliopistokeskusten onnistumisia

- Tutkimus- ja kehittämistoiminta hyödyksi alueille
 - Yliopistokeskukset tuoneet alueelle sieltä aiemmin puuttunutta asiantuntemusta ja tutkimustoimintaa
 - Yliopistokeskusten kautta kanavoitunut uutta tutkimus- ja kehittämisrahaa alueille
 - Sekä yritykset että julkinen sektori hyödyntäneet keskusten asiantuntijoita yhteisissä tutkimushankkeissa

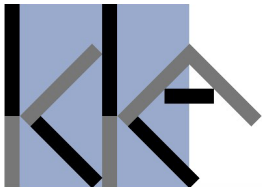
Haasteita ja tehostamistarpeita

- Koulutus
 - Ylioppilastutkintolähtöinen nuorisokoulutus vain poikkeustapauksissa yliopistokeskuksille luontevaa (rajalliset valintamahdollisuudet)
 - Rajanvedossa ja yhteistyömahdollisuuksien kartoituksessa ammattikorkeakouluohjelmien suhteen vielä työstettävää
 - Tutkijakoulutuksen systemaattinen ja pitkäjänteinen järjestäminen pääosin tekemättä (EU-rahoitteisia kertatoteutuksia)

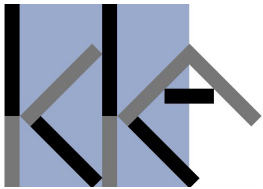
Haasteita ja tehostamistarpeita

- Tutkimus ja kehittämistyö
 - Tutkijakoulutuksen saaneiden osuus henkilökunnasta alhainen
 - Perustutkimusta ja tieteellisiä laatu-julkaisuja niukasti
 - Tutkimus sirpaloitunutta \Rightarrow tarve kattavan tutkimusstrategian laadinnalle ja tutkimuksen keskittämiseksi rajatumille tutkimusalueille
 - Yhteistyössä alueen tutkimuslaitosten ja ammattikorkeakoulun tutkijoiden kanssa tehostamistarvetta ja -varaa

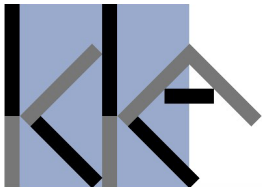
Kokkolan erityispiirteitä

- Onnistunut profiloituminen aikuiskoulutukseen ja sitä tukeva vahvuus aikuispedagogiikassa
- Innovatiivisia valtakunnallisia koulutusohjelmia
- Hyvä yliopistorajat ylittävä ja synergiaedut mahdollistava sisäinen organisoituminen substanssipohjaisesti
- Alueen julkisen sektorin pitkäjänteinen sitoutuminen yliopistokeskuksen toimintaan
- Hyvät infra- ja muut edellytykset yhteistyöhön Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun kanssa

Kokkolan erityispiirteitä

- Kontaktipinta alueen yrityksiin verraten kapea
⇒ tarve elinkeinoelämän sitouttamiselle keskuksen toimintaan nykyistä vahvemmin
- Tarve tutkimustoiminnan vahvistamiselle painoaloja määrittelemällä ja tutkimusryhmiä muodostamalla
- Tarve yliopistokeskuksen toiminnan kansainvälistämiselle (esim. yhteistyössä ammattikorkeakoulun kanssa)
- Rakennerahastoriippuvuus pelottavan suuri nykyisen rahoituskauden lähestyessä loppuaan

Tulevaisuusnäkymiä

- Yliopistokeskukset mainittu uudessa yliopistolaissa löyhästi ("voi olla"), suoraa perusrahoitusta vain koordinaatiokuluihin
- Rahoituksen pitkäjänteinen ratkaisu kohtalonkysymys
 - Emoyliopistot yleensä valmiit rahoitukseen enintään muiden yksiköidensä verran (ongelmia: keskuksille kohdistettuna vähän rahoitusmallin mukaista toimintaa, yliopistokeskuksen tuloksia ei eritellä emoyliopiston tuloksista)
 - EU-rahoitus pääosin rakennerahastorahaa, joka saattaa loppua tai ainakin vähetä
 - Kilpailtua tutkimusrahaa (Akatemia, Tekes, EU:n puiteohjelmat) keskuksilla yleensä niukasti
 - Alueen merkittävää rahoitusta vaaditaan jatkossakin